

Scenario's ODMH ravijnjaar 2026

Presentatie in Algemeen Bestuur
d.d. 13 maart 2025

27 februari 2025
Bedrijfsvoering ODMH

Inhoud

- Achtergrond
- Aanpak
- Scenario's
- Vragen

Achtergrond (1)

- De financiële positie van gemeenten verslechtert vanaf 2026 als gevolg van krimp van het gemeentefonds ('ravijnjaar').
- 27 juni 2024: presentatie in het AB van de ODMH over de taakuitvoering van de ODMH, de voor ODMH relevante ontwikkelingen, reeds doorgevoerde bezuinigingen in het verleden, de financiële positie, alsmede de sturingsmogelijkheden op de begroting van de ODMH.
- Zomer 2024: onderzoek bureau Berenschot in opdracht van de bestuurlijke werkgroep FKGR om te komen tot een advies hoe om te gaan met het ravijnjaar.
- Juli – oktober 2024: uitwerkingen sturingsmogelijkheden op de begroting van de ODMH.
- 31 oktober 2024: de bestuurlijke werkgroep FKGR heeft haar advies uitgebracht voor de begrotingen 2026. Zij adviseert (op basis van het rapport Berenschot) een uniforme taakstelling van 6% voor alle gemeenschappelijke regelingen voor het jaar 2026.
- 12 december 2024: presentatie in het AB van de ODMH met een uitwerking van sturingsmogelijkheden op de begroting ODMH.

Achtergrond (2)

- 12 december 2024: het AB vraagt om het 6% bezuinigingsscenario nader uit te werken door dit scenario verder te concretiseren en van inhoud te voorzien. En de consequenties / maatschappelijke effecten van bezuinigingsmaatregelen inzichtelijk te maken.

Aanpak

We hebben de besparingsmogelijkheden op de begroting ODMH onderzocht. Dit is langs de volgende lijnen aangevlogen:

- Beoordelen materiële budgetten
- Efficiency in processen
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (takendiscussie)
- Kostenbesparing bij de deelnemers door taken op regionale schaal (door de ODMH) uit te laten voeren
- Intensivering samenwerking vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten

Scenario's (1)

Op basis van de inventarisatie van besparingsmogelijkheden, de eerder geschetste context en het advies van de bestuurlijke werkgroep FKGR heeft de ODMH drie scenario's uitgewerkt:

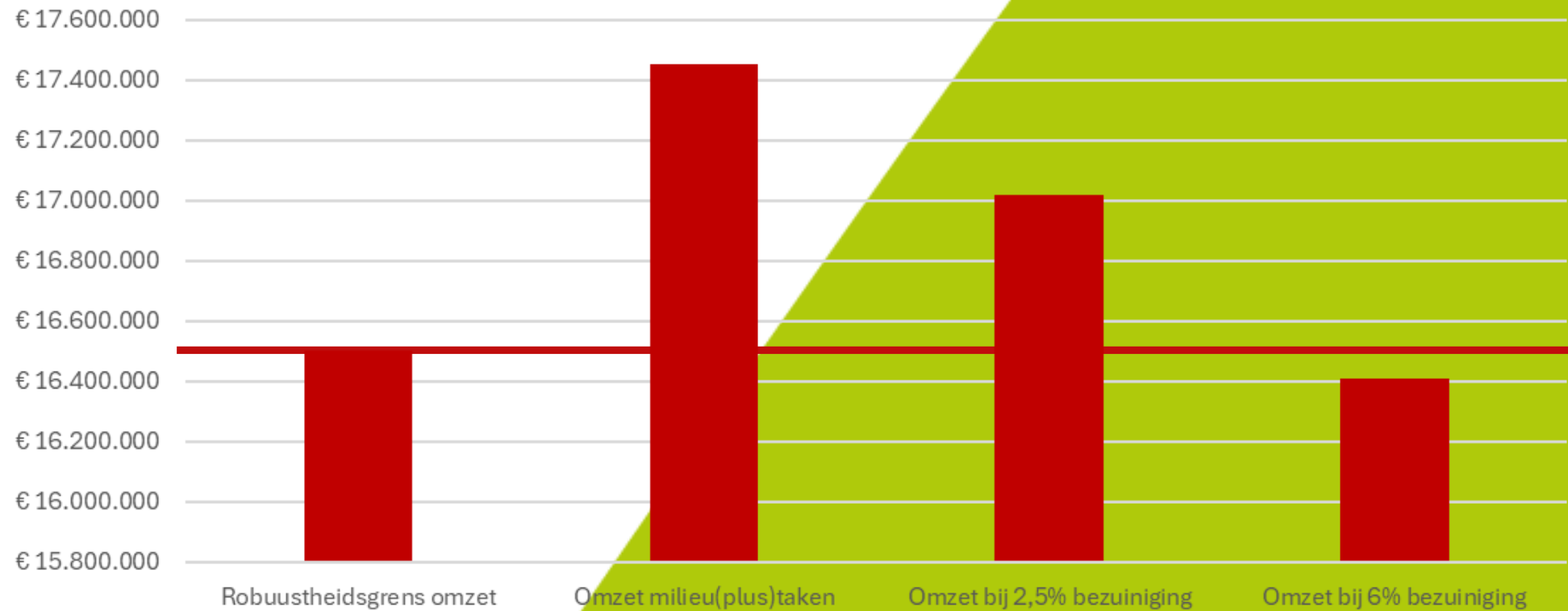
- 0% bezuinigen
- 2,5% bezuinigen
- 6% bezuinigen (advies FKGR)

De uitwerking van de scenario's gaat ervan uit dat individuele deelnemers de komende drie à vier jaar **geen gebruik maken** van de mogelijkheid om 2,5% te bezuinigen (frictieloos), naast deze besparingsscenario's. En de ODMH gaat er vanuit dat het bestaande basistakenpakket van ODMH intact blijft.

Scenario's (2)

Ontwikkeling omzet milieu(plus)taken bij toepassing bezuinigingsscenario's
(o.b.v. gegevens 2023)

Scenario's (3)

0% scenario

In dit scenario bezuinigen de gemeenten niet op de ODMH; de bijdragen blijven ten minste gelijk aan de huidige bijdrage.

2,5% scenario

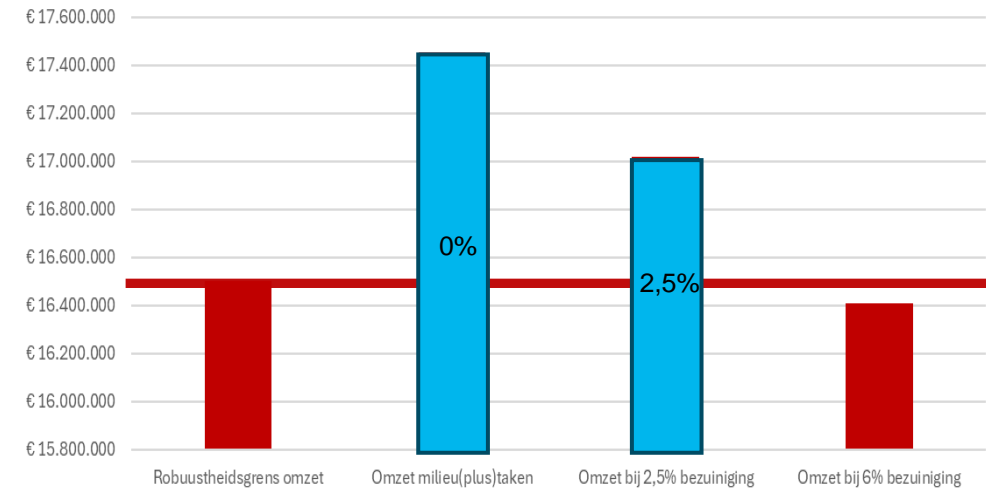
Met deze maatregel realiseert de ODMH ingaande 2026 een bezuiniging van 2,5%. Dit is op de gemeentelijke bijdragen ca. € 500.000.

Invulling:

Bij de inventarisatie van mogelijke sturingsmogelijkheden op de begroting van de ODMH is onder andere gekeken naar materiële budgetten. Eén van de genoemde opties is het substantieel terugbrengen van de flexibele schil (externe inhuur) en meer medewerkers vast in dienst nemen. Of het afbouwen van inhuur door werkzaamheden anders te organiseren.

In dit scenario zal geen sprake zijn van frictiekosten.

Ontwikkeling omzet milieu(plus)taken bij toepassing bezuinigingsscenario's
(o.b.v. gegevens 2023)

Scenario's (4)

6% scenario

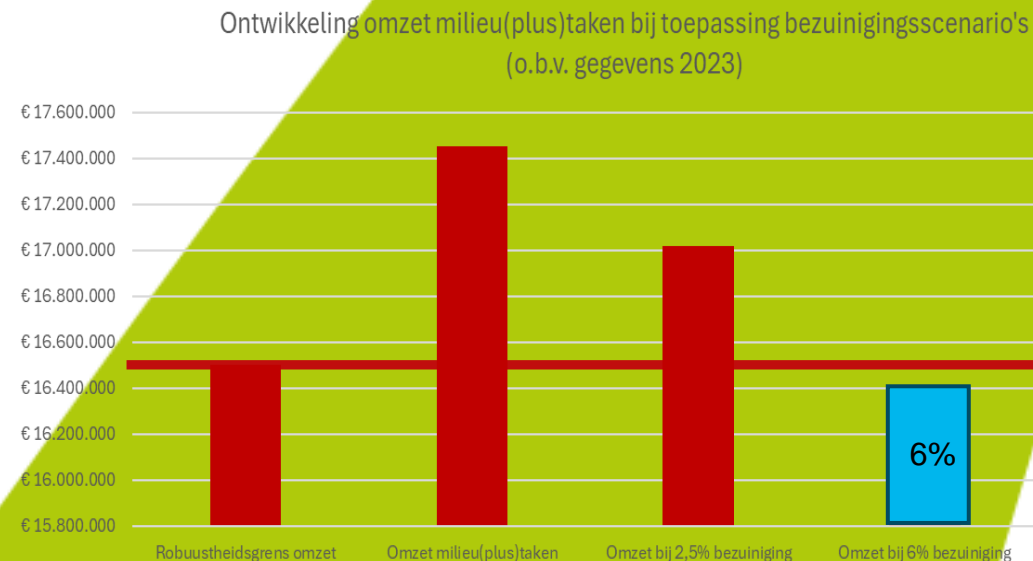
Een bezuiniging van 6% door de gemeenten (gemeentelijke bijdragen) op de begroting ODMH is ca. € 1,2 miljoen.

Invulling:

Om direct te komen tot een bezuiniging van 6% per gemeente zien wij, naast het terugbrengen van de flexibele schil (2,5% scenario), geen andere mogelijkheid dan bepaalde taken niet meer uitvoeren voor een gemeente.

Conform het verzoek van het AB d.d. 12 december 2024 is dit scenario geconcretiseerd / van inhoud voorzien, waarbij we de consequenties / maatschappelijke effecten van bezuinigingsmaatregelen inzichtelijk hebben gemaakt. De ODMH heeft de mogelijkheden om 6% te bezuinigen in beeld gebracht. Het is aan de gemeente om de exacte invulling te bepalen. Met dien verstande dat de ODMH een taak niet in de lucht kan houden als slechts een beperkt aantal deelnemers deze afneemt.

In dit scenario zullen frictiekosten aan de orde zijn en komt de robuustheid en de kwaliteit onder druk, wat mogelijk leidt tot verplichte samenvoeging met een andere omgevingsdienst.

Scenario's (5)

Overzicht bezuinigingsmaatregelen bij 6% scenario.

Onderwerp	Toelichting	Bezuiniging	Ondersteunt wettelijke taak
Zwanebloem - in rekening brengen bijdrage voor lessen, leskisten en andere activiteiten bij scholen	<p>Op dit moment zijn lessen en leskisten die binnen het jaarprogramma van De Zwanebloem passen grotendeels gratis. Lessen die daar niet in passen, kunnen betaald worden afgenomen op aanvraag van een school. Ook hiervoor wordt een lage prijs betaald (€ 12,50 per leskist of lesmaterialen en € 25 per les).</p> <p>Een bezuinigingsoptie is scholen voor elke les of leskist die ze afnemen een bijdrage laten leveren. En dat de bijdrages per les buiten het jaarprogramma omhoog gaan. Zo zorgen we voor kostenbeperking met behoud van het bestaande aanbod.</p>	€ 16.000	Nee
Stopzetten inzet ODMH op de RES (Regionale Energiestrategie)	De ODMH levert diverse expertises en trekkersrollen aan de gemeenten in de regio binnen de Regionale Energiestrategie (RES). Hierin wordt regionaal samengewerkt om de opwek van duurzame energie te realiseren. De inzet van de ODMH betreft bijvoorbeeld het leveren van trekkersrollen en expertises op het vlak van participatie, gedrag, data, geografische analyses, monitoring, zon op veld/dak, MER-proces en ruimtelijke inpassing van energie-opwek. De verwachte inzet in 2025 is 2.000 uur. Dit betreft een maatwerk plustaak. De gemeenten kunnen deze inzet ook zelf leveren of inhuren (zal dan gezien brede inzet bij diverse partijen moeten worden belegd) en dit niet bij de ODMH beleggen.	€ 231.960	Nee
Stopzetten geluidsmetingen, advisering en ondersteuning bij evenementen	De ODMH ondersteunt de gemeenten op breed gebied ten aanzien van geluid van evenementen (2025: 1.462 uur). We denken vooraf mee over (on)mogelijkheden van evenementen op bepaalde locaties, berekenen en adviseren over de toe te passen geluidsnormen en voeren geluidsmetingen uit tijdens evenementen om toe te zien op de naleving van de geluidsnormen. De ODMH kan stoppen met advisering over passende geluidsnormen bij evenementen en voert dan ook geen geluidsmetingen meer uit. De gemeente moet zelf beoordelen of een evenement op een bepaalde locatie plaats kan vinden en welke geluidsnormen in de evenementenvergunning worden opgenomen. Eventueel toezicht op de naleving voert de gemeente dan zelf uit of besteedt dit aan een andere partij uit.	€ 169.500	Ja

Scenario's (6)

Onderwerp	Toelichting	Bezuiniging	Ondersteunt wettelijke taak
Stoppen advisering rondom aanhaakplicht ecologie	Per start omgevingswet is de aanhaakplicht van ecologie vervallen. Dit betekent dat bij het aanvragen van een bouwvergunning ecologie wettelijk gezien niet meer hoeft te worden getoetst door de vergunningverlener. Wel blijft de wet natuurbescherming in stand, moet de initiatiefnemer zich hier aan houden en mogelijk maatregelen nemen. De verantwoordelijkheid om dit te onderzoeken en maatregelen door te voeren, ligt nu bij de initiatiefnemer. Hoe wordt omgesprongen met flora en fauna is dus geen eis meer voor het afgeven van een vergunning, maar er kan wel op gehandhaafd worden als dit onzorgvuldig gebeurt. De ODMH geeft op dit moment wel advies bij (relevante) vergunningaanvragen hoe hier mee om te gaan, om schade aan het milieu en hoge herstellkosten te voorkomen. Hier kunnen wij mee stoppen.	€ 50.000	Ja
Stoppen met faciliteren raamcontract bodemonderzoek en aanverwante onderzoeken voor (ruimtelijke) ontwikkelingen en projecten en beheer in de openbare ruimte	De ODMH faciliteert de gemeenten bij het doen van bodemonderzoek en aanverwante onderzoeken voor (ruimtelijke) ontwikkelingen en projecten en beheer in de openbare ruimte. Daarvoor worden door middel van een Europese aanbesteding 2 adviesbureaus geselecteerd die gedurende een aantal jaren tegen een scherpe prijs de werkzaamheden uitvoeren. De ODMH faciliteert dit proces van het begin tot het einde. De gemeente legt het te onderzoeken vraagstuk bij ons neer, wij zetten de zaken in gang en begeleiden deze, de gemeente krijgt aan het einde een onderzoeksrapport dat voldoet aan de richtlijnen en normen waarbij de onderzoeksvraag wordt beantwoord. Met het onderzoek kunnen de door de gemeente geplande werkzaamheden worden uitgevoerd zodat voldaan wordt aan wet en regelgeving. Deze dienstverlening kan de ODMH stoppen, gemeenten moeten dan ieder voor zich bodemonderzoeken laten uitvoeren, dit eventueel aanbesteden, de onderzoeken begeleiden en beoordelen op kwaliteit.	€ 145.000	Ja
Stoppen met advisering en samenwerking op terrein van luchtvaartlawaai	ODMH adviseert de gemeenten op het aspect luchtvaartlawaai (2025: 380 uur). Door (samen met ODWH) vergaderingen van de BRS en Cluster Groene Hart voor te bereiden voor de bestuurders, door ontwikkelingen over regelgeving voor de luchthavens Schiphol en RTHA te volgen en door over het geluid van luchtvaartlawaai gekoppeld aan gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te adviseren.	€ 44.000	Nee

Scenario's (7)

Onderwerp	Toelichting	Bezuiniging	Ondersteunt wettelijke taak
Bepaalde Milieubelastende activiteiten niet meer controleren	Bepaalde zogenaamde categorie 2- bedrijven niet meer controleren (bedrijven met activiteiten met een beperkte geluidsoverlast en/of stank en beperkte impact op het milieu). We zullen niet meer voldoen aan de formele kwaliteitscriteria. Het toezicht op overlast van geur en geluid en afval verdwijnt. Er zal ook geen beeld meer zijn van de algemene veiligheidssituatie bij deze bedrijven. De kans op geur- en geluidsoverlast en zwerfafval neemt toe.	€ 100.000	Ja
Inhuur vervangen door vast personeel	De ODMH huurt voor ca. € 3,5 miljoen aan externen in. Dit volume hangt samen met de (soms wisselende) realisatieomvang, maar ook met de huidige arbeidsmarkt. Die arbeidsmarkt is zeer krap als het om bijvoorbeeld essentiële BWT- en milieutoezicht functies gaat, zoals vergunningverleners en juristen. De ODMH streeft ernaar om een transitie door te voeren, waarbij vaste collega's de plek innemen van externe inhuur. Dit heeft zowel gunstige gevolgen voor het borgen van kennis, als ook voor de kosten. De kosten van een 'eigen en vast' personeelslid bedragen circa 2/3 van de kosten van een extern ingehuurde kracht. Naar verwachting zal dit de komende jaren een besparing opleveren.	€ 500.000	N.v.t.
Stopzetten werkzaamheden rondom Goed Verhuurderschap	ODMH neemt deel aan pilot Goed verhuurderschap. Dit behelst toezicht en handhaving particuliere verhuur, vanwege Wet goed verhuurderschap en Wet betaalbare huur voor de vier BWT-gemeenten. Dit is in 2025 projectmatig buiten programmabegroting om. Deze werkzaamheden zijn een wettelijke taak voor gemeenten maar behoren niet tot het basistakenpakket en kan de ODMH stopzetten.	€ 90.000	Ja
BWT taken uitvoeren voor Alphen a/d Rijn en Krimpenerwaard	Het uitvoeren van BWT taken voor de twee gemeenten die wel al deelnemen in de ODMH, maar nog geen bouwtaken hebben overgedragen, kan aanzienlijke financiële voordelen opleveren (meerdere honderduizenden euro's). Door de schaalvoordelen in zowel het primair proces als de overhead, kan de kostprijs zeer gunstig worden beïnvloed. Los nog van de positieve bundeling van kennis, heeft de eerdere concentratie van kennis binnen de ODMH de betrokken vier gemeenten aanzienlijk financieel voordeel opgeleverd.	PM	N.v.t.
Overdragen andere taken aan de ODMH	We zien verder kansen en mogelijkheden voor onze deelnemers om extra taken bij de ODMH te beleggen en hiermee kosten te besparen. Bijvoorbeeld op terrein van monumenten (Zuidplas), duurzaamheid (bijvoorbeeld RES) of in relatie tot het thematisch wijzigen van omgevingsplannen.	PM	N.v.t.
Onderzoek naar heffen extra leges	Onderzoek naar de mogelijkheid om extra leges te heffen voor milieutaken.	PM	N.v.t.
		Totaal	€ 1.346.460+PM

Scenario's (8)

Wijze van verwerken bezuiniging + effect voor individuele deelnemers

- De bezuiniging op het inhuurbudget zal resulteren in een correctie op het ODMH uurtarief in 2026 met 2,5% (generieke maatregel). Het uurtarief zal allereerst met 2,22% worden geïndexeerd (loon- en prijsontwikkeling cf. advies FKGR). Vervolgens zal het tarief met 2,5% worden gecorrigeerd.
- Bezuinigingen op specifieke taken van de ODMH kunnen in meer of mindere mate bijdragen aan de bezuinigingstaakstelling van individuele deelnemers. Niet alle deelnemers nemen genoemde producten (in gelijke mate) af.

Robuustheid

- De minimale omvangseis voor milieugerelateerde taken bedraagt 16,5 miljoen euro per jaar (prijspeil 2023). De omzet van de ODMH voor deze taken bedroeg in 2023 17,4 miljoen euro. Het weghalen van taken c.q. bezuinigingen kan betekenen dat de ODMH niet meer kan voldoen aan het omzetcriterium of één van de andere robuustheids- en kwaliteitscriteria. Voor het ministerie van I&W betekent dat dat de ODMH moet fuseren om robuust te worden.

Friciekosten

- Bezuiniging op taken van de ODMH (6% scenario) gaan gepaard met frictiekosten. Deze zullen in beeld en in rekening worden gebracht aan de deelnemers.

Scenario's (9)

Relatie BWT-taken en legesinkomsten

- Tegenover de werkzaamheden van de ODMH op het terrein van BWT staan (in beginsel kostendekkende) legesinkomsten voor de betreffende gemeenten. Mocht sprake zijn van bezuinigingen op BWT-taken dan kan dit ook effect hebben op de legesinkomsten (=dekking) voor gemeenten.

Risico's

- Bij snijden in taken bij de ODMH betekent dat in veel gevallen dat de gemeente deze taak zelf of elders buiten de ODMH moet gaan uitvoeren. Dat brengt op een andere post dus weer kosten met zich mee, die naar verwachting door opstart en beperkte schaalgrootte meer kosten dan de besparing die bij de ODMH gewonnen wordt.
- Als de ODMH haar flexibele schil afbouwt, wordt de flexibiliteit van de dienst kleiner, dit brengt een risico met zich mee. Ook voor onze opdrachtgevers.
- De CAO Gemeenten / SGO loopt op 1 april 2025 af. Er is nog geen zicht op een nieuwe CAO voor 2025 e.v. Het is de vraag of de indexatie voor loonontwikkeling op grond van het advies van de FKGR afdoende is om uitvoering te geven aan nieuwe CAO afspraken.
- Naast een bezuiniging op begroting ODMH wordt de ODMH ook getroffen door een afname huurinkomsten (verhuur van m2 in het Midden-Hollandhuis). Verhuur aan provincie (Programmabureau Veenweiden) is medio 2024 gestopt en HECHT neemt vanaf 1-1-2026 minder m2 af als reactie op advies FKGR. Er is op dit moment nog geen zicht op een andere huurder.

(risico's vervolg ->)

Scenario's (10)

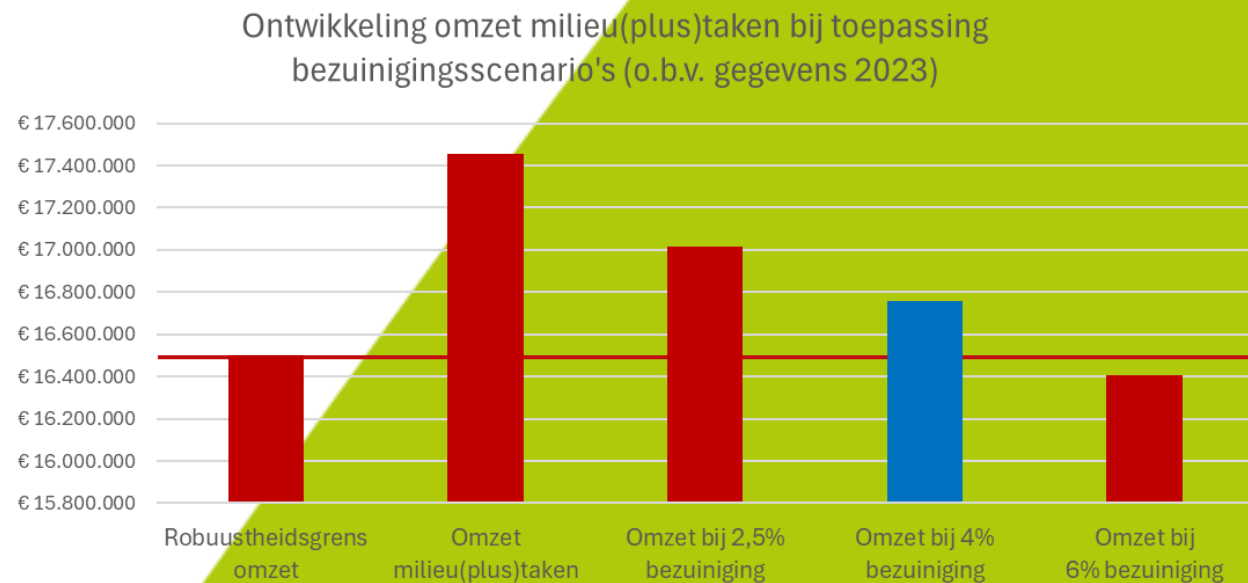
Risico's (vervolg)

- De komende jaren moet de ODMH aan de slag gaan met het verder verduurzamen van het Midden-Hollandhuis (deels wettelijke verplichting).
- Discussie Regio Midden-Holland over hun ambitie (wat doet dit met taken ODMH)?

Scenario's (11)

Alternatieve invulling?

- 4% bezuiniging.
- De ODMH verwacht dat in dit scenario de ondergrens voor de robuustheid niet in gevaar komt (omzet ligt dan 2 a 3 ton boven de robuustheidsgrens = ca. 1% van de totaalomzet van de ODMH). Het Rijk zal wel een kanttekening plaatsen over risico van onder de grens schieten. Er zullen dan wel keuzes gemaakt moeten worden t.a.v. uit te voeren taken door de ODMH.

Vragen?

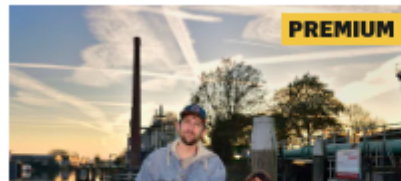
- Zijn er vragen of suggesties?
- Wat zijn de actuele ontwikkelingen binnen jullie gemeente / de provincie t.a.v. het ravijnjaar?

Harddrugs en vuurwapen gevonden bij bedrijf in Zuidplas, burgemeester reageert geschrokken

Wederom is bij een integrale controle op bedrijven in Zuidplas een hoeveelheid

Zuidplas 22 maart 2024

Vader Jan maakt zich zorgen: kan Simon (11) nog veilig buitenspelen nu fabriek veel meer giftige stof uitstoot?

Kan mijn 11-jarige zoon nog wel veilig buitenspelen? Deze vraag houdt Gouwenaar Jan Baars bezig sinds hij afgelopen weekend in AD Groene Har...

...mher 2024

Bewoners vrezen voor gezondheid door grondwerk in Polder Bloemendaal

Bewoners in en om de Polder Bloemendaal tussen Waddinxveen en Gouda maken zich ernstig zorgen over het storten van grote hoeveelheden boorzan...

Waddinxveen 21 november 2024